

Οργανωτική Επιτροπή

Αγγελική Δεληκάρη, Επίκ. Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Αγαθονίκη Τσιλιπάκου, Δρ. Αρχαιολογίας, Διευθύντρια του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού
Θεσσαλονίκης
Αρχιμ. Αμβρόσιος Σταμπλιάκας, Ιερός Προσκυνηματικός Ναός Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου
Θεσσαλονίκης

Επιστημονική Επιτροπή

Αγγελική Δεληκάρη, Επίκ. Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Πολύμνια Κατσώνη, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Αθανάσιος Σέμογλου, Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Συμεών Πασχαλίδης, Καθηγητής του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του
ΑΠΘ

Γραμματειακή υποστήριξη: Σοφία Κιουμουρτζίδου, Μαρία Μητσού

Χώρος διεξαγωγής Συνεδρίου: Αμφιθέατρο “Στέφανος Δραγούμης” του Μουσείου
Βυζαντινού Πολιτισμού
Λεωφόρος Στρατού 2, Θεσσαλονίκη
www.mbp.gr

Ιστοσελίδα Συνεδρίου
www.hist.auth.gr/ελ/εκδηλώσεις-σεμινάρια

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΠΘ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΙΕΡΟΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΩΝ ΚΥΡΙΛΛΟΥ
ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

Βυζαντινή
Θεσσαλονίκη

Ανα
Μαυροδ.

**2016 ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

**ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΡΩΣΙΑ**

Αφιερώνεται στη μνήμη του Ομ. Καθηγ. του ΑΠΘ
Φαίδωνα Μαλιγκούδη (†30 Οκτωβρίου 2016)

**7-8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016, ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ “ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ”
ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Τετάρτη 7 Δεκεμβρίου 2016

18.00-18.30 Προσέλευση

18.30-19.15 Χαιρετισμοί

Προεδρείο: **Καθηγ. του ΑΠΘ Μιχαήλ Τρίτος – Δρ. Αγαθονίκη Τσιλιπάκου**

19.15: **Γιάννα Κατσόβσκα-Μαλιγκούδη**, Ομότιμη Καθηγήτρια του ΑΠΘ

Βυζαντινο-ρωσικές σχέσεις κατά τον Μεσαίωνα

19.30: **Απόστολος Κραλίδης**, Επίκ. Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ

Θρησκεία και Διπλωματία: Η εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου στον βόρειο Εύξεινο Πόντο και η εμφάνιση των Ρως

19.45: **Αγγελική Δεληκάρη**, Επίκ. Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ

Η βυζαντινή Θεσσαλονίκη και ο ρωσικός κόσμος. Οι πρώτες μαρτυρίες

20.00: **Αγαθονίκη Τσιλιπάκου**, Δρ. Αρχαιολογίας, Διευθύντρια του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού

Η τέχνη της εικόνας στο Βυζάντιο και τη Ρωσία. Πτυχές ενός διαλόγου. Παράδοση και σύγχρονη πολιτιστική διαχείριση

20.15-20.30 Συζήτηση

Πέμπτη 8 Δεκεμβρίου 2016

Προεδρείο: **Αναπλ. Καθηγ. του ΑΠΘ Ναταλία Πούλου-Παπαδημητρίου – Επίκ. Καθηγ. του ΑΠΘ Μελίνα Παϊσίδου**

9.30: **Παγώνα Παπαδοπούλου**, Λέκτορας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Χρήμα, εμπορία, συναλλαγές: επαφές και επιδράσεις μεταξύ Βυζαντινών και Ρως στον τομέα της οικονομίας

9.45: **Πασχάλης Ανδρουδής**, Λέκτορας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Η βυζαντινή κοσμική μεταλλοτεχνία του 12ου αιώνα από τις ρωσικές συλλογές: θεματολογία και επιδράσεις

10.00: **Φλώρα Καραγιάννη**, Δρ. Αρχαιολογίας, Προϊσταμένη του Γραφείου Προώθησης της Επιστημονικής Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων

Ζητήματα επίδρασης της βυζαντινής αρχιτεκτονικής στη Ρωσία

10.15: **Αναστάσιος Τάντσης**, Λέκτορας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
“Κατηχούμενα” για τους Βυζαντινούς, “πολαμαχ” για τους Ρώσους. Τα υπερώα στη μεσαιωνική ναοδομία Βυζαντίου και Ρωσίας: συσχετισμοί, δάνεια και αποκλίσεις

10.30: **Ανδρέας Γκουτζιουκώστας**, Επίκ. Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ

Η επιγραφή της Μικρής Σιών (Malyj Sion) από το Novgorod: Ερμηνευτικές προσεγγίσεις

10.45-11.15 Συζήτηση

11.15-11.45 Διάλειμμα-Καφές

Προεδρείο: **Ομ. Καθηγ. του ΑΠΘ Αλκμήνη Σταυρίδου-Ζαφράκα – Επίκ. Καθηγ. του ΑΠΘ Αγγελική Δεληκάρη**

11.45: **Λευτέρης Χαρατσίδης**, Επίκ. Καθηγητής του Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων χωρών του ΔΠΘ

Οι πρώτες ρωσικές μεταφράσεις εκκλησιαστικών και λογοτεχνικών κειμένων μετά τον

εκχριστιανισμό της Ρωσίας

12.00: **Κωνσταντίνος Νιχωρίτης**, Καθηγητής του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Οι σλαβικές συλλογές των χειρογράφων του Αγίου Όρους και οι Ρώσοι περιηγητές (19^{ος}-20^{ος} αι.)

12.15: **Lora Taseva**, Καθηγήτρια της Βουλγαρικής Ακαδημίας Επιστημών (Σόφια/Βουλγαρία)
Russkij perevod Sinaksarja na Subbotu Akafista

12.30: **Dragiša Bojović**, Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου του (Νις/Σερβία) και Πρόεδρος του Διεθνούς Επιστημονικού Δικτύου Pax Byzantino-Slava
Ilarion Kievski i Domentijan Hilandarac u biblijskom i vizitijskom kontekstu

12.45: **Πάνος Σοφούλης**, Λέκτορας του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών του ΕΚΠΑ

Το κράτος του Κιέβου και το Βυζάντιο μέσα από τα μάτια Ρώσων ζωγράφων

13.15-13.30 Συζήτηση

13.30 -14.15 **Επίσκεψη – ξενάγηση στην έκθεση “Χάρτινες εικόνες – οδός επικοινωνίας Ελλάδας – Ρωσίας” στην πτέρυγα περιοδικών εκθέσεων “Κυριάκος Κρόκος” στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού**

Μεσημεριανό διάλειμμα

Απογευματινή Συνεδρία

Προεδρείο: **Ομ. Καθηγ. του ΑΠΘ Θεόδωρος Κορρές – Ομ. Καθηγ. του ΑΠΘ Βασιλική Νεράντζη-Βαρμάζη**

17.30: **Ελένη Οικονόμου**, Επίκ. Καθηγήτρια του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ

Οι απαρχές του γυναικείου ρωσικού μοναχισμού

17.45: **Olga Loseva**, Δρ. Ρωσικής Ιστορίας, Επιστημονικός συνεργάτης της Ορθόδοξης Εγκυκλοπαίδειας (Μόσχα/Ρωσία)

Η Παναγία Πορταΐτισσα (Iverskaja) στη βυζαντινή και τη ρωσική παράδοση

18.00: **Πολύμνια Κατσώνη**, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ
Η ανάμειξη του μητροπολίτη Κιέβου, Ρωσίας και Λιθουανίας Κυπριανού στην εκλογή του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Μακαρίου τον Ιούνιο του 1377

18.15: **Μιχαήλ Τρίτος**, Καθηγητής του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ

Ο άγιος Μάξιμος ο Γραικός και οι απαντήσεις στις εναντίον του κατηγορίες για αιρετικές αποκλίσεις και προσβολή του ρωσικού κράτους

19.15: **Γρηγόριος Παρθενιάδης**, Υποψ. Διδάκτορας του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ
Η ρωσική παρουσία στη Θεσσαλονίκη: τέχνη και λατρεία. Η περίπτωση της ρωσικής εκκλησίας της Χαριλάου

19.30: **Σοφία Αλεξανδρίδου**, Εκπαιδευτικός ΜΔΕ Σπουδές στις γλώσσες και τον πολιτισμό των χωρών της ΝΑ Ευρώπης

Η αναζωπύρωση -στη Ρωσία του 21ου αιώνα- του ενδιαφέροντος για τη μορφή της Σοφίας Παλαιολογίνας και τη συμβολή της στη συγκρότηση της ρωσικής κρατικότητας
Συζήτηση 19.45-20.00

20.00.20.30: **Igor Danilov**, Πρόεδρος της Ένωσης Βυζαντινών Πόλεων (Ρώμη/Ιταλία)

Προβολή: *Virtual Museum of Byzantine Heritage and European Cultural Identity*